

Quicksan Wet Natuurbescherming Eemfront Amersfoort

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv
Beesdseweg 3-18
4104 AW Culemborg

T 0345 753 275
E info@bureau-iridis.nl
W www.bureau-iridis.nl
KvK 110 557 87
Btwnr NL 8212 39 119 B01
IBAN NL46 TRIO 0198 4486 00

Tekst: J. (Jasper) Hooymans
Veldonderzoek: J. (Jasper) Hooymans
Foto's: J. (Jasper) Hooymans

Foto voorblad: Geldersestraat Amersfoort

Projectnummer: 2017-160
Wijze van citeren: Hooymans, J, 2018. Quicksan Wet Natuurbe-
scherming Eemfront Amersfoort Ecologisch
Adviesbureau Viridis, Culemborg, PRNR-2017-
160.

In opdracht van: De heer Van Garderen
Contactpersoon: De heer Van Garderen

Status: Concept, 4-01-2018
Ondertekening: T.H. (Theo) de Jong
Paraaf:

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal (Basis Registratie Topografie Kadaster 2017, tenzij anders wordt vermeld) inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viridis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Ecologisch Adviesbureau Viridis is mede om die redenen lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij zo goed mogelijk op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij onze onderzoekskwaliteit. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

J. (Jasper) Hooymans

Quicksan Soortbescherming Eemfront Amersfoort

In opdracht van: De heer Van Garderen

Inhoud

Samenvatting	1	4.1	Literatuuronderzoek	10
1 Inleiding	2	4.2	Veldonderzoek	10
1.1 Aanleiding en context	2	4.3	Analyse	10
1.2 Onderzoeksvragen	2	5 Resultaten en effectbeoordeling	11	
1.3 Leeswijzer	2	5.1	Vaatplanten	11
2 Plangebied en werkzaamheden	3	5.2	Grondgebonden zoogdieren	11
2.1 Beschrijving van het plangebied	3	5.3	Vleermuizen	11
2.2 Beschrijving van de werkzaamheden	3	5.4	Vogels	12
3 Wettelijk kader en beschermde soorten	6	5.5	Overige soorten	12
3.1 Wettelijk kader	6	6 Conclusie en advies	13	
3.2 Wet natuurbescherming	6	6.1	Beantwoording onderzoeksvragen	13
3.2.1 Natura 2000-gebieden	6	6.2	Mitigerende maatregelen	13
3.2.2 Soortbescherming	6	6.3	Conclusie	13
3.2.3 Vogellijst	8	7 Aanvullend Onderzoek	15	
3.2.4 Zorgplicht	8	8 Bronnen	16	
3.3 Ontheffing, vergunning of vrijstelling	8	8.1	Literatuur	16
3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	8	8.2	Websites	16
3.5 Conclusie benodigd onderzoek	9	Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen	17	
4 Onderzoeksmethode	10			

Samenvatting

Op bedrijventerrein De Kop van Isselt in het noordwesten van Amersfoort, gelegen aan de Eem, is een nieuwbouwproject Eemfront gepland. Hierbij wordt een deel van de bestaande bebouwing gesloopt en zal een deel worden gerenoveerd. De sloop en renovatie van de bestaande bebouwing kan negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten¹.

In de bebouwing op het terrein worden vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en nest- en rustplaatsen van huismus verwacht.

De groenstructuren op het terrein bieden mogelijkheden voor algemene broedvogels.

Tabel 1 | Samenvatting effecten en vervolgstappen per aangetroffen of verwachte soortgroep

Soortgroep	Effecten?	Vervolgstappen?
Vleermuizen	ja	Aanvullend onderzoek
vogels	Ja	Aanvullend onderzoek
Algemene broedvogels	mogelijk	Werken buiten broedseizoen

Er is aanvullend onderzoek noodzakelijk

Mitigatie

Het uitvoeren van aanvullend onderzoek dient plaats te vinden in specifieke periodes. Indien het noodzakelijk is aanvullend onderzoek uit te voeren dient er rekening gehouden met een onderzoeksperiode volgens onderstaande tabel.

Tabel 2 | Onderzoeksperiodes per soortgroep

Type	Minimaal aantal onderzoeken	Onderzoeksperiode	Tussenperiode	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt
Vleermuis – Zomer	3 bezoeken	15 mei t/m 15 juli	(10) 30							
Vleermuis – najaar	2 bezoeken	15 augustus t/m 1 okt	(10) 30							
Huismus	2 bezoeken	1 april t/m 20 juni	10							

¹ Beschermde soorten: alle onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten in de provincie Utrecht.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

Op bedrijventerrein De Kop van Isselt in het noordwesten van Amersfoort, gelegen aan de Eem, is een nieuwbouwproject Eemfront gepland. Hierbij wordt een deel van de bestaande bebouwing gesloopt en zal een deel worden gerenoveerd.

De sloop en renovatie van de bestaande bebouwing kan negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten². Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

In dit kader heeft De heer Van Garderen aan Ecologisch Adviesbureau Viridis opdracht gegeven een onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten middels een verkennend natuurwaardenonderzoek (Quickscan).

1.2 Onderzoeksvragen

Om goed voorbereid te zijn op een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming geeft een Quickscan Wet natuurbescherming antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?
- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?
- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande ruimtelijke ontwikkeling in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.

1.3 Leeswijzer

In de rapportage worden bovenstaande onderzoeksvragen beantwoord. In hoofdstuk 2 zijn het plangebied en de werkzaamheden beschreven. In hoofdstuk 3 is het wettelijke kader met betrekking tot beschermde soorten in Nederland kort benoemd. In hoofdstuk 4 is de onderzoeksmethode beschreven en vervolgens zijn in hoofdstuk 5 de onderzoeksresultaten gepresenteerd (inclusief effectbeoordeling). De conclusie en het advies zijn in hoofdstuk 6 beschreven. Tot slot is een overzicht van de geraadpleegde literatuur in hoofdstuk 7 opgenomen.

² Beschermde soorten: alle onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten in de provincie Utrecht.

2 Plangebied en werkzaamheden

2.1 Beschrijving van het plangebied

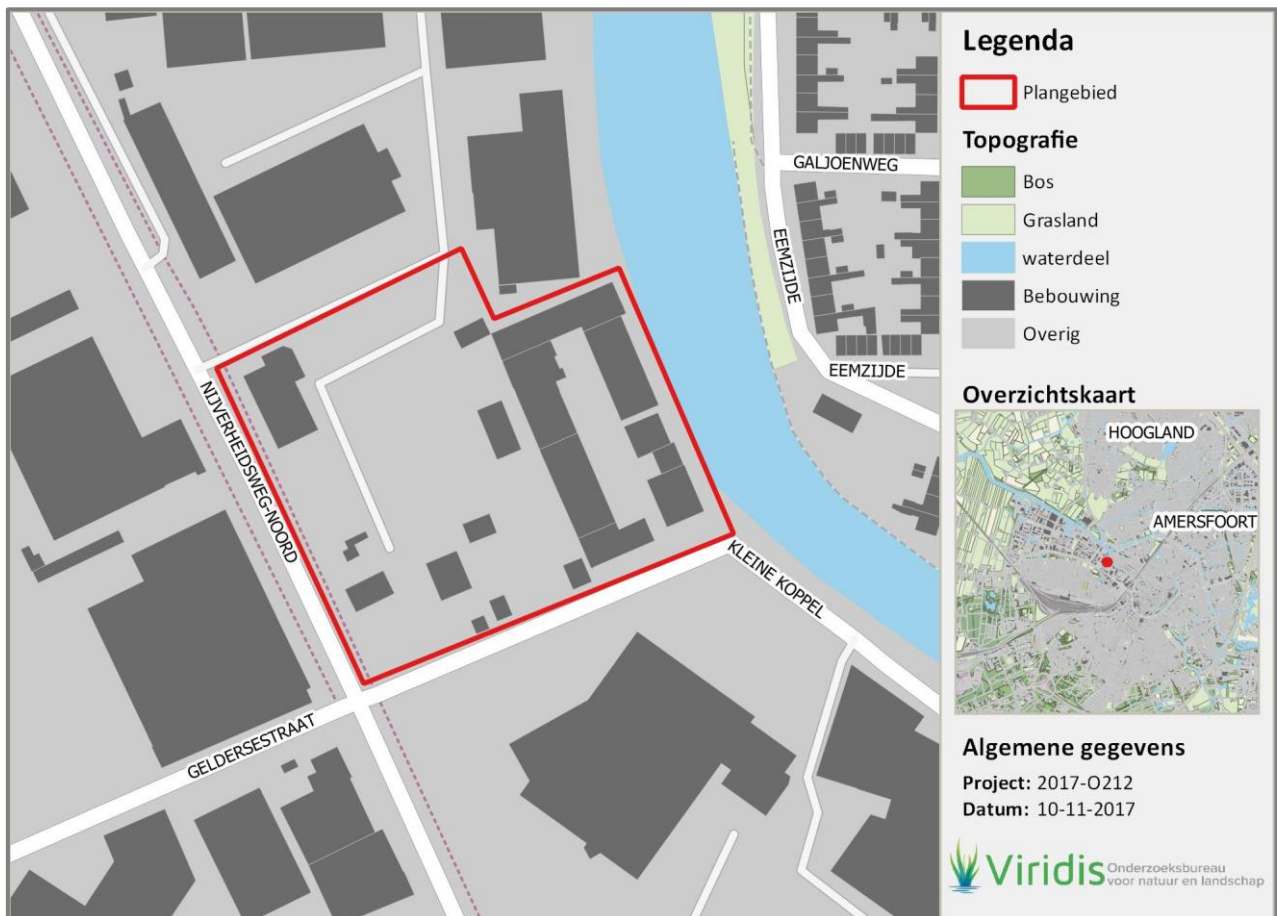
Het plangebied beslaat een deel van een verouderd bedrijventerrein. Binnen het perceel staan een aantal verouderde bedrijfspanden en een oude, bakstenen, fabriekshal. Binnen de kaders van het plangebied staat een metaalplaten fabriekshal, enkele woonhuizen, een oude schuur, een oude garageloods en een oud prefab kantoorpand. Grotendeels is het terrein ommuurd en op het terrein bevinden zich groene structuren in de vorm van berken, een grote laurier en ander houtig opschot. De bakstenen fabriekshal zal in het nieuwbouwproject behouden blijven, maar wel grondig moeten worden gerenoveerd.

In Figuur 2.1 en Afbeelding 2.1 t/m 2.8 is een impressie van het plangebied en de directe omgeving te zien.

2.2 Beschrijving van de werkzaamheden

De werkzaamheden zullen bestaan uit het deels slopen van een aantal panden op het perceel en deels grondig renoveren van de bestaande fabriekshal. Tevens zal er een parkeergarage worden aangelegd en zal er gewerkt worden aan het verlagen van de kade langs de Eem.

Figuur 2.1 | Plangebied Eemfront te Amersfoort

Afbeelding 2.1 | Binnenplaats bakstenen fabriekshal

Afbeelding 2.2 | Voorzijde cultureel centrum Geldersestraat

Afbeelding 2.3 | Twee-onder-een-kap-woning

Afbeelding 2.4 | Parkeerplaats ROVA Milieubrengrstation

Afbeelding 2.5 | Bedrijfspanen aan de Eem

Afbeelding 2.6 | Binnenplaats nabij bakstenen fabriekshal

Afbeelding 2.7 | Oude schoorsteenpijp en verouderde bedrijfspanen en loodsen

Afbeelding 2.8 | Oude bakstenen fabriekspand

3 Wettelijk kader en beschermde soorten

3.1 Wettelijk kader

De natuurwetgeving voor Nederland is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft als doel bescherming, herstel en ontwikkeling van natuur zonder stijging van de lasten voor bedrijven en burgers. Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de Provincies. Deze decentralisatie houdt in dat de provincies nu o.a. verantwoordelijk zijn voor het toetsen van ontheffingsaanvragen. RVO blijft wel het bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffing of vrijstellingen voor activiteiten en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk.

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken.

3.2 Wet natuurbescherming

Binnen de wet zijn de beschermingsregimes voor Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden als afzonderlijke hoofdstukken opgenomen, waardoor de wet via duidelijke en eenvoudige regels voorziet in een heldere implementatie van de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen. De Wet natuurbescherming kent drie beschermingscategorieën onder het hoofdstuk 3: 'soortbescherming':

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels op grond van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1);
- Soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn (artikel 3.5);
- Nationaal beschermde 'andere soorten' (artikel 3.10).

3.2.1 Natura 2000-gebieden

De wetgeving met betrekking tot Natura 2000-gebieden is vastgelegd in Hoofdstuk 2 van de Wet

natuurbescherming. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die op Europees niveau worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vanuit deze richtlijnen worden specifieke diersoorten en hun habitat beschermd om de biodiversiteit te behouden, te herstellen of uit te breiden.

Het ondernemen van projecten of activiteiten in en/of in de omgeving van een Natura 2000-gebied kan mogelijk leiden tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Indien het niet mogelijk is om negatieve effecten op voorhand uit te sluiten, dan is er sprake van een vergunningsplicht en moet een habitattoets uitgevoerd worden.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ruim 8 kilometer. Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied is het uitgesloten dat er negatieve effecten ten aanzien van het Natura2000-gebied optreden.

Het is daarom niet noodzakelijk om een voortoets t.b.v. een habitattoets in het kader van Natura 2000 uit te voeren.

3.2.2 Soortbescherming

Het hoofdstuk 'Soortbescherming' uit de Wet natuurbescherming bestaat uit drie aparte beschermingsregimes, ook wel de passieve soortbescherming genoemd: 1) de Vogelrichtlijn; 2) de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en; 3) nationaal beschermde soorten. Voor deze drie beschermingsregimes gelden verschillende verboden en wettelijke belangen voor een ontheffingsaanvraag.

Vogelrichtlijn (artikel 3.1)

Voor van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen van vogels;

2. opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren;
3. eieren rapen en onder zich hebben;
4. opzettelijk verstoren van vogels;
5. het verbod onder 4) is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.3, lid 4:

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten;
6. het selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van bepaalde vogels.

Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen;
2. opzettelijk verstoren;
3. opzettelijk vernielen of rapen eieren;
4. opzettelijk beschadigen of vernielen voortplantings- of rustplaatsen;
5. opzettelijk plukken of vernielen planten.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.8, lid 5:

1. ter bescherming van flora en fauna, en instandhouding van natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende

redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

4. voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of de daartoe benodigde kweek;
5. op selectieve wijze een aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben.

Nationale beschermde soorten (artikel 3.10)

Voor in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden of vangen;
2. opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Voor vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.10, lid 2:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
- b. ter voorkoming van schade of overlast;
- c. ter beperking van de omvang van populaties;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelten, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- h. in het algemeen belang.

Actieve soortbescherming

Naast de passieve soortbescherming zijn provincies wettelijk verplicht om soorten te beschermen middels de Natuurvisie (artikel 1.7) en de actieve soortbescherming (artikel 1.12). In het kader van deze actieve bescherming kunnen de provincies de lijst met beschermde soorten uitbreiden en/of gebieden aanwijzen waarvoor een extra inspanning nodig is om de staat van instandhouding van populaties te behouden of te herstellen.

3.2.3 Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn en het verdrag van Bern (artikel 3.1 en 3.5). Een aantal vogelsoorten hebben een dubbele beschermingsstatus omdat zij onder beide beschermingsregimes vallen. Voor deze soorten geldt het verbod 'opzettelijk verstoren' ongeacht of deze verstoring van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

De nesten van vogels zijn beschermd als ze door de vogels in gebruik zijn, zowel in als buiten de gangbare broedperiode (15 maart tot 15 juli). De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De nesten van deze vogelsoorten zijn jaarrond beschermd waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn (zie Kader 3.1). De wetgever verstaat onder verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

3.2.4 Zorgplicht

Voor alle Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten (mét en zonder beschermstatus) is de zorgplicht van kracht (artikel 1.11). De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt aan Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurmonumenten en in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving dergelijke handelingen achterwege laat, mitigerende maatregelen neemt of compenserende maatregelen neemt.

3.3 Ontheffing, vergunning of vrijstelling

Het is mogelijk om voor de in de Wet natuurbescherming vermelde verboden een ontheffing of vergunning aan te vragen. Er kan alleen een ontheffing verleend worden als er aan drie criteria is voldaan:

- Er is geen alternatieve bevredigende oplossing mogelijk;
- Er moet sprake zijn van een wettelijk belang behorend bij het artikel dat overtreden wordt;
- Er mag geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de populatie plaatsvinden.

Vrijstelling

Het is niet altijd nodig om een ontheffing aan te vragen wanneer er gevolgen voor beschermde planten- en diersoorten optreden. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden indien strikt en aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. De zorgplicht blijft ook bij het werken via een gedragscode onverminderd van kracht. Naast de gedragscode is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling te krijgen (artikel 3.11). Deze ministeriële regelingen zijn opgesteld door Gedeputeerde Staten als vrijstellingslijsten. Zie Bijlage A voor een overzicht voor de vrijgestelde soorten. In onderhavige rapportage wordt niet ingegaan op de voorkomende soorten van de vrijstellingslijst.

Gezien de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied die zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden, zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde soorten niet uit te sluiten. Dit betekent dat er mogelijk verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden. Een Natuurtoets Soortbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken (NNN). Het NNN is ruimtelijk in de Provinciale Structuurvisie vastgelegd. Het vormt een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen

natuur en verbindingzones tussen deze gebieden. Ook de beheersgebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot het NNN. De planologische verandering van het NNN vindt plaats in (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Wanneer bij ruimtelijke ontwikkelingen een bestemmingsplan wijziging moet worden doorgevoerd dient altijd een 'Nee, tenzij'-toets te worden uitgevoerd. Hierin wordt beoordeeld of er als gevolg van de voorgenomen maatregelen significante effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden.

Voor onderhavig project is het uitvoeren van een 'Nee, Tenzij'-toets niet nodig omdat er geen wijziging

in de bestemmingsplannen plaatsvindt en het plangebied buiten de begrenzing van het NNN ligt.

3.5 Conclusie benodigd onderzoek

Voorafgaande aan de uitvoering van de werkzaamheden is het noodzakelijk de volgende toetsingen uit te voeren:

- Natuurtoets Soortbescherming;

In onderhavig rapport worden de kaders, uitvoering, resultaten en effectbeoordeling van deze toets beschreven,

Kader 3.1 | Jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4 Onderzoeksmethode

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen is een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hiermee is de ecologische waarde van het plangebied door middel van een literatuuronderzoek en een veldinventarisatie onderzocht. Op deze manier wordt het voorkomen van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming bepaald. De gebruikte onderzoeksmethoden worden hieronder beschreven.

4.1 Literatuuronderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van relevante soorten, het archief van Bureau Viridis en vrij beschikbare verspreidingsgegevens. De resultaten van het literatuuronderzoek hebben uitgewezen welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied verwacht kunnen worden. Tijdens het veldbezoek is speciale aandacht besteed aan het mogelijke voorkomen van deze soorten.

4.2 Veldonderzoek

Naast het literatuuronderzoek heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis een veldbezoek uitgevoerd. Dit veldbezoek heeft plaatsgevonden op 18 december 2017. Bij het veldbezoek is op basis van geografische ligging, terreingesteldheid en *expert judgement* be-

oordeeld of in en rond het plangebied beschermde soorten voorkomen of kunnen voorkomen.

Er is eveneens beoordeeld of voor beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is. Daarnaast is gekeken of aanvullend soort specifiek onderzoek noodzakelijk is om de aanwezigheid van beschermde soorten en effecten van de werkzaamheden te kunnen beoordelen.

4.3 Analyse

De uit het literatuuronderzoek en veldonderzoek verkregen verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn geanalyseerd om na te gaan of er bij de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk verbodsbepalingen (art. 3.1, 3.5 of 3.10) van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Wanneer blijkt dat er mogelijk beschermde soorten voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de plannen is dit beschreven. Wanneer mogelijk worden alternatieven aangeboden om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Indien het voorkomen van de soorten en/of de negatieve effecten nader onderzoek behoeft, wordt dit aangegeven in de toetsing.

5 Resultaten en effectbeoordeling

Hierna worden de resultaten van het literatuuronderzoek en veldonderzoek per soortgroep besproken. Daarbij is per soortgroep een effectenbeoordeling opgenomen, waarin helder beschreven wordt of er negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten zijn en, indien van toepassing, of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten te voorkomen.

5.1 Vaatplanten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen. Het plangebied is grotendeels bestraat en bebouwd. Ook is de omgeving van het plangebied goed ontwaterd en wordt de kade regelmatig onderhouden. Beschermde plantensoorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde vaatplanten in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen.

- Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde vaatplanten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Dergelijke soorten (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten) worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde grondgebonden zoogdieren (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten als konijn en haas) in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen.

- Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde grondgebonden zoogdieren. Wel moet rekening worden gehouden met de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

5.3 Vleermuizen

Op basis van het literatuuronderzoek is het bekend dat in de directe omgeving van het plangebied vleermuizen verwacht kunnen worden. Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied.

Vaste verblijfplaatsen

Binnen de kaders van het plangebied zijn er potentieel geschikte gebouwen voor verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. In de woningen op het terrein bevinden zich open stootvoegen en spouwmuuren. De open stootvoegen hebben een breedte van minimaal 1,4 cm en zijn groot genoeg voor een soort als de gewone dwergvleermuis om door te kunnen kruipen. In de bakstenen panden zijn veel kieren en openingen aanwezig waar vleermuizen naar binnen kunnen gaan. Verder bevinden zich op een aantal panden dakpannen en boeiboorden waar vleermuizen in of achter kunnen kruipen.

Vliegroutes

In het gebied zijn geen lijnvormige landschapselementen aanwezig die kunnen dienen als een vlieg-route voor vleermuizen. De Eem kan dienen als vlieg-route voor met name de watervleermuis.

Foerageergebied

Door het lage aanbod aan groene structuren en voldoende groen elders in Amersfoort is het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

Effectbeoordeling

In de in het plangebied aanwezige bebouwing zijn mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Door sloop en renovatie gaan mogelijke verblijfplaatsen verloren en worden mogelijk vleermuizen gedood of verstoord.

- De sloop en renovatie van de panden heeft mogelijk een negatief effect op vleermuizen.
- De sloop heeft geen effect op mogelijke vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen omdat deze ontbreken binnen het plangebied.

Afbeelding 5.1 | Open stootvoeg in de woning

Afbeelding 5.2 | Boeiboord en kieren die kunnen dienen als verblijfplaats

5.4 Vogels

Binnen de kaders van het plangebied zijn er broedgelegenheden voor de huismus aanwezig. Met name de panden met dakpannen zijn uiterst geschikt. Verder zijn er nog broedmogelijkheden in andere panden waar een opening in de gevel of dak aanwezig is.

Naast huismus zijn er geen andere jaarrond beschermde soorten aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht wegens ontbreken van grote bomen en voor de gierzwaluw geschikte gebouwen.

De groenstructuren op het terrein kunnen wel dienen als geschikte broedlocaties voor algemene broedvogels als heggenmus, houtduif en merel.

Effectbeoordeling

Door sloop en renovatiewerkzaamheden kunnen mogelijke vaste nest- en rustplaatsen verloren gaan en vernietigd worden. Indien bomen en struiken in het plangebied in de broedperiode, grofweg 15 maart – 15 juli verwijderd worden, dan worden mogelijk nesten van algemene broedvogels vernietigd of verstoord.

- De sloop en renovatie van de panden kan een negatief effect hebben op de huismus.
- Het verwijderen van groen tijdens het broedseizoen heeft negatieve effecten op aanwezige broedvogels.

5.5 Overige soorten

Uit de literatuur zijn uit de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend van overige beschermde soorten zoals vissen, amfibieën, reptielen of ongewervelden. Op basis van de terreingesteldheid in het plangebied zijn deze hier ook niet te verwachten.

Effectbeoordeling

Negatieve effecten op overige beschermde soorten zijn uitgesloten. Dit wegens het ontbreken van water voor vissen en voortplantingswateren voor amfibieën. Daarnaast ontbreekt het aan korte en schrale vegetaties waar beschermde reptielen en ongewervelden afhankelijk van zijn.

6 Conclusie en advies

6.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Om na te gaan of door de geplande sloop en renovatiewerkzaamheden in het plangebied verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming al dan niet overtreden worden, worden de onderzoeksvragen onderstaand beantwoord.

- *Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?*

Ja, de panden zijn geschikt als mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen. Daarnaast zijn er enkele panden geschikt als nestplaats voor de huismus.

- *Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?*

Ja, door de renovatie en sloopwerkzaamheden gaan mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Bovendien kunnen vaste rust en nestplaatsen van huismus en algemene broedvogels worden vernietigd.

- *Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?*

Op dit moment is het onbekend hoeveel en welke soorten gebruik maken van het plangebied als nest-, rust- en verblijfplaats. Om op beide vragen een antwoord te krijgen is **nader onderzoek** een vereiste.

Om negatieve effecten op algemene broedvogels te voorkomen is het noodzakelijk al het groen voor het broedseizoen te verwijderen om broedgevallen te voorkomen.

- *Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?*

Ja, binnen de kaders van het plangebied worden verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht.

En er worden vaste nest- en rustplaatsen van de huismus verwacht.

6.2 Mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen voor mogelijk aanwezige vleermuizen en huismussen kunnen nog niet beschreven worden omdat nog onduidelijk is waar en welke soorten en welke aantallen aanwezig zijn.

Ten aanzien van algemene broedvogels geldt dat indien de beschreven mitigerende maatregelen in acht worden genomen, er geen sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het betreft de volgende mitigerende maatregelen:

- Het verwijderen van de groene structuren voor aanvang van het broedseizoen. (15 maart – 15 augustus)

Vanuit de Wet Natuurbescherming geldt een algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming). Om invulling te geven aan deze zorgverplichting zijn de volgende mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Werkzaamheden in het plangebied dienen met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uitgevoerd te worden;
- De werkzaamheden dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben voor de werkzaamheden uit te vluchten naar een nieuwe leefomgeving;
- Daarnaast dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande wegen en paden.

6.3 Conclusie

- Met inachtneming van de beschreven mitigerende maatregelen ten aanzien van algemene broedvogels, zijn negatieve effecten van de voorgenomen sloop en renovatie-

werkzaamheden op beschermde algemene broedvogels uitgesloten.

- Voor vleermuizen en huismus worden wel negatieve effecten verwacht. Nader onder-

zoek naar de aanwezigheid van deze soorten is dan ook noodzakelijk.

7 Aanvullend Onderzoek

Uit de quickscan blijkt dat er nader onderzoek noodzakelijk is voor vleermuizen en huismus.

Voor vleermuizen moet dit onderzoek volgens het vleermuisprotocol 2017 worden uitgevoerd.

En het onderzoek naar de huismus volgens de Soortenstandaard van RVO.

In onderstaande tabel is de onderzoeksperiode en het aantal bezoeken weergegeven voor vleermuizen en huismussen.

Type	Minimaal aantal onderzoeken	Onderzoeksperiode	Tussenperiode	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt
Vleermuis – Zomer	3 bezoeken	15 mei t/m 15 juli	(10) 30							
Vleermuis – najaar	2 bezoeken	15 augustus t/m 1 okt	(10) 30							
Huismus	2 bezoeken	1 april t/m 20 juni	10							

Omdat het plangebied onoverzichtelijk is en vrij groot moeten er voor de 3 zomerbezoeken 2 vleermuisonderzoekers worden ingezet. Dit om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen en geen verblijfplaatsen van vleermuizen te missen.

8 Bronnen

8.1 Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & Eis Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuisen Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking PHC Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers BV, Utrecht.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De

sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

8.2 Websites

Verspreidingsatlas planten

Via www.verspreidingsatlas.nl/planten

Nationale Databank Flora en Fauna

Via www.ndff-ecogrid.nl/

Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen

Tabel 1 | Overzicht vrijgestelde soorten Provincie Utrecht

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex areneus</i>
Zoogdieren	Haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Amfibieën	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)
Amfibieën	Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>)

